

Onderwijs organiseren in tijden van tekorten

Programma

Welkom	
14:30 – 14:50	Opening en introductie
14:50 – 15:10	Presentatie Arbeidsmarktplatform PO
15:10 – 15:15	Korte pauze
15:15 – 15:35	Interview met Ellen Kennis van het praktijkvoorbeeld Arentschool
15:35 – 15:55	Reflectiesessies
15:55 – 16:00	Terugkoppeling & afronding

Samen aan zet

Het organiseren van onderwijs in tijden van tekorten kan alleen samen worden opgepakt.

Met de handreiking kun je in jouw schoolorganisaties aan de slag met anders organiseren in tijden van tekorten – praktisch en samen met je team.

Presentatie Arbeidsmarktplatform PO

Angela Gomes – Programmaleider

- Waarom deze handreiking?
- Totstandkoming handreiking
- Bouwstenen, routekaart en praktijkvoorbeelden
- Rollen in het veranderproces
- Opgehaalde feedback uit het veld

Waarom deze handreiking?

Vanuit gezamenlijkheid houvast bieden aan de sector

- Deze handreiking biedt een gezamenlijk kader die door de PO-Raad en de bonden wordt gedragen.
- Het biedt overzicht van belangrijke punten uit de praktijk en vanuit sociale partners.
- De handreiking biedt scholen en schoolorganisaties concrete bouwstenen om onderwijs anders te organiseren in tijden van tekorten.

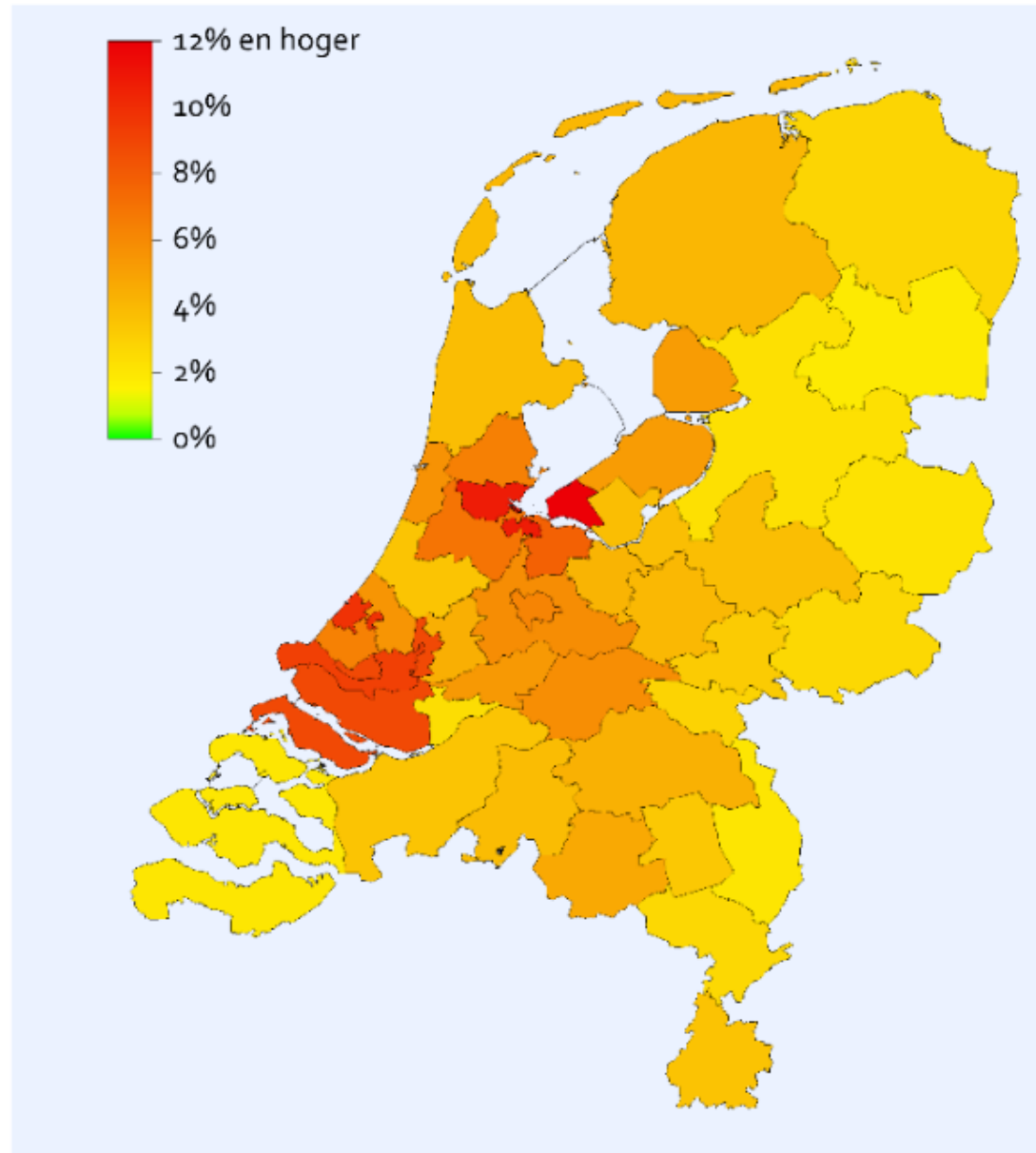
De urgentie van het tekort in het po

Grote tekorten aan leraren en schoolleiders:

- Lerarentekort van 7.729 fte
 - 8,1 procent van de benodigde formatie.
 - Verborgen tekort van 77%
- Schoolleiderstekort van 847 fte
 - 9,8 procent van de benodigde formatie.
 - Verborgen tekort van 70%
- Het tekort aan personeel in het po is al groot en neemt naar verwachting verder toe.

Regionale verschillen

Centerdata (2024). Arbeidsmarktramingen onderwijs 2024 – peildatum december 2024, op:
<https://www.mirrorpedia.nl/content/arbeidsmarktramingen-onderwijs-2024.pdf>

Totstandkoming handreiking

Samenwerking en ontwikkeling

Betrokken organisaties

De handreiking is ontwikkeld in afstemming met de PO-Raad, AOb, CNV, AVS en FvOv.

Vier case studies

Gebaseerd op gesprekken met onderwijsprofessionals van scholen die nieuwe organisatiemodellen toepassen.

Vertegenwoordigers G5

De handreiking is besproken met vertegenwoordigers van de G5 als voorlopers op dit thema voor aanscherping op routekaart.

Uitgangspunten sociale partners

- Anders organiseren van onderwijs vanuit onderwijsvisie is wenselijk.
- Anders organiseren vanuit tekorten vraagt weloverwogen keuzes. Met de focus op tijdelijkheid.
- Bouwstenen als middel om met elkaar tot weloverwogen keuzes te kunnen komen.

Dilemma's en uitdagingen

- **Vraagstukken** bij implementatie: Hoe waarborg je de onderwijskwaliteit en continuïteit van het onderwijs wanneer de organisatie ingrijpend verandert?
- **Dilemma's** zoals de balans tussen alternatieve oplossingen en behoud van stabiliteit voor huidige leerlingen.
- **Proces** van zorgvuldige afweging en betrokkenheid van alle belanghebbenden.

Hoofdelementen

Bouwstenen, routekaart en voorbeelden

Bouwstenen

Een set onderwijskundige en arbeidsmarkt gerelateerde aandachtspunten voor richting en structuur.

Routekaart

Stapsgewijze aanpak voor het proces.

Voorbeelden uit de praktijk

Concrete casussen hoe scholen invulling geven aan alternatieve onderwijsmodellen (inclusief route er naar toe).

Let op: dit zijn geen 'best practices'.

Bouwstenen als fundament

Onderwijskundig en arbeidsmarktgerelateerd

Pedagogisch klimaat

- Veilige sfeer
- Sleutelrol voor onderwijsprofessionals
- Voorwaarden en borging

Onderwijskwaliteit

- Brede ontwikkeling van leerlingen
- Duidelijke kwaliteitscyclus
- Continuïteit in het aanbod

Loopbaanperspectief

- Ruimte voor individuele ontwikkelingen
- Aanbod loopbaanmogelijkheden
- Aansluiting op wensen en behoeften

• Arbeidsinhoud

- Taken en verantwoordelijkheden
- Verdeling van en afspraken over werkzaamheden
- Ruimte voor gesprek

• Arbeidsvoorwaarden

- Aantrekkelijke werkomgeving
- Arbeidsvoorwaarden afgestemd op werkzaamheden
- Functiebeschrijvingen die aansluiten

• Arbeidsomstandigheden

- Werk-privé balans
- Sociale veiligheid
- Inrichting van de werkplek

Routekaart – stappen naar het organiseren van onderwijs

1. Oriëntatie: het startpunt
2. Verkenning: onderzoek je opties
3. Keuze: kies je route
4. Ontwikkeling: werk je plan uit
5. Implementatie: zet de eerste stappen
6. Evaluatie en bijsturing: onderweg leren
7. Consolidatie en borging: de eindbestemming

Rollen in het veranderproces

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

- De bemiddelende rol van **het schoolbestuur** bij de routekaart
- **De schoolleider** is cruciaal voor richting en ruimte
- **De medezeggenschapsraad** denkt mee over haalbare oplossingen
- **HRM** ondersteunt en stimuleert
- **Onderwijsprofessionals** zijn actief betrokken in proces om tot alternatieven te komen en bij implementatie veranderingen
- De rol van **ouders** bij het vergroten van draagvlak door ze tijdig te informeren.
- De rol van **leerlingen** waar rust en continuïteit de kern is.

Gedeelde lessen en tips

Aan de slag in de eigen schoolcontext

1. **Zorg voor rust en stabiliteit**
2. Bouw een sterk team van ondersteuners
3. **Begin klein en stapsgewijs**
4. Communiceer helder en transparant naar alle betrokkenen
5. **Investeer in interne ontwikkelmogelijkheden**
6. Monitor, evalueer en blijf flexibel
7. **Betrek de bredere schoolorganisatie**
8. Maak gebruik van de bouwstenen en routekaart

Het Arbeidsmarktplatform PO kan ondersteunen

Arbeidsmarktanalyse

Hoe ontwikkelen de tekorten zich? Wij voorzien de sector jaarlijks van de laatste cijfers en inzichten door deze te bundelen in de Arbeidsmarktanalyse.

Regionale arbeidsmarktanalyses

Bekijk wat er speelt in jouw regio en pas je beleid hierop aan.

Strategische personeelsplanning

Gebruik het Scenariomodel PO om de personeelsbehoefte van jouw schoolorganisatie inzichtelijk te maken.

Onderwijsatlas 2025

Dit jaar verschijnt een nieuwe editie met toegankelijke kennis over de onderwijsarbeidsmarkt per regio.

Interview

Ellen Kennis, Directeur Arentschool

“Door nu al na te denken over het lerarentekort, kunnen we vanuit rust en onze visie op onderwijs anticiperen op de uitdagingen die komen. Onze focus ligt op hoe we differentiatie vormgeven.”

In gesprek

Meld je aan voor de webinar

Download de handreiking

Vrijdag 21 maart is de handreiking
Organiseren in tijden van tekorten op het
AVS congres gelanceerd. Deze is hier online
te downloaden.

Webinar

Woensdagmiddag 25 juni organiseren we een
digitale bijeenkomst 'Personeelsplanning met
het Scenariomodel PO'. Meld je aan om hier
meer over te horen en ga met ons in gesprek!

